

Patiëntenrechten en -plichten

Als patiënt heb je enkele wettelijk bepaalde rechten. We gaan daarover graag met jou in gesprek.

Op deze pagina

1. Je hebt recht op:

Je hebt recht op:

Kwaliteitsvolle dienstverlening

Je hebt recht op de best mogelijke zorgverlening, op een respectvolle manier en zonder onderscheid in sociale klasse, geloofsovertuiging of seksuele geaardheid.

Vrije keuze van zorgverstrekker

Je hebt het recht om vrij je zorgverlener te kiezen en die keuze te wijzigen, rekening houdend met de beschikbare zorgverleners en de werking van ons ziekenhuis. Daarnaast heb je het recht om een 2e opinie te vragen bij een andere zorgverlener.

Elke zorgverlener heeft ook het recht om jou als patiënt te weigeren. Behalve in geval van nood: dan is die verplicht om hulp te verlenen. Onderbreekt een zorgverlener jouw behandeling? Dan moet die eerst zorgen dat een collega de behandeling kan verderzetten.

Bijstand en vertegenwoordiging of een vertrouwenspersoon

Je hebt het recht om een vertrouwenspersoon en/of vertegenwoordiger aan te duiden om je bij te staan. Tussen die figuren bestaat een onderscheid.

Een **vertrouwenspersoon** staat een patiënt bij die **wilsbekwaam** is. Dat is een patiënt die zelf nog volledig zelfstandig zijn rechten kan uitoefenen. Een vertrouwenspersoon neemt geen beslissingen in de plaats van de patiënt.

Een **vertegenwoordiger** is een persoon die beslissingen kan nemen in de plaats van een **wilsonbekwame** patiënt. Dat is een patiënt die feitelijk of juridisch niet (meer) in staat is om zelf beslissingen te nemen. Het gaat over een:

- minderjarige;
- meerderjarige onder het wettelijk statuut van verlengd minderjarige;
- onbekwaam verklaarde meerderjarige;
- meerderjarige die volgens de zorgverlener feitelijk niet meer in staat is zijn wil te uiten, zoals een persoon in coma of met dementie.

Duidelijke informatie

Je hebt als patiënt recht op alle informatie die nodig is om inzicht te krijgen in je **gezondheidstoestand** en in de vermoedelijke evolutie ervan. Dat kan gaan over een diagnose, (risico's van) een behandeling, mogelijke alternatieven, nazorg ... Ook moet een zorgverlener je informeren over de **kostprijs** van een behandeling, en of die terugbetaald wordt door het ziekenfonds.

Je hebt ook het recht om van je zorgverlener te vernemen of die beschikt over een verzekeringsdekking of een andere vorm van **bescherming voor zijn beroepsaansprakelijkheid**. Verder heb je het recht om te weten of je zorgverlener **gemachtigd is om het beroep uit te oefenen** (via visum, inschrijving bij het RIZIV of de Orde van Artsen).

Die informatie moet je krijgen op een kwaliteitsvolle wijze en op maat van de patiënt.

Naast het recht op duidelijke informatie over je gezondheidstoestand, heb je in principe ook het **recht om die informatie te weigeren**. Dat noem je 'het recht om niet te weten'.

Geïnformeerd toe te stemmen

Je hebt het recht om geïnformeerd, vooraf en vrij toe te stemmen bij elke tussenkomst van een zorgverlener.

Als een zorgverlener een behandeling of onderzoek wil uitvoeren, heeft die daarvoor in principe **altijd jouw toestemming nodig**. Tenzij de behandeling geen medisch nut meer heeft, moet ook bij stopzetting van een behandeling jouw toestemming gevraagd worden.

Om ervoor te zorgen dat jij op een correcte manier kan toestemmen of weigeren, moet de zorgverlener jou **vooraf en tijdig de nodige informatie geven**. Je moet over voldoende tijd beschikken om je te kunnen informeren en om eventueel een 2e opinie in te winnen. Zowel jij als de zorgverlener kunnen vragen om een toestemming schriftelijk te bevestigen. In dat geval zal het schriftelijke toestemmingsdocument (schriftelijke 'informed consent') aan jouw patiëntendossier worden toegevoegd.

Je hebt als patiënt ook het recht om een behandeling of bepaald onderzoek te weigeren, of om je toestemming in te trekken. Zorgverleners moeten die **weigering of intrekking** respecteren. In dat geval zal de zorgverlener jou wel informeren over mogelijke gevolgen van je keuze.

Bij een **spoedgeval** waarbij het voor onze zorgverleners onmogelijk is om jouw wil of die van je vertegenwoordiger te achterhalen, bijvoorbeeld door bewusteloosheid, zullen ze altijd alle nodige behandelingen instellen die nodig zijn in het belang van je gezondheid.

Zodra jouw toestand het weer toelaat, of van zodra ze jouw vertegenwoordiger hebben kunnen bereiken, moet jij of je vertegenwoordiger voor je (verdere) behandelingen wel weer toestemmen.

Pijnbeheersing

Je hebt recht op aangepaste zorg om pijn te voorkomen of je pijn te evalueren, behandelen en verzachten. Onze zorgverleners moeten je informeren over hoe je pijn kan vermijden en bestrijden.

Een zorgvuldig bijgehouden patiëntendossier

Je hebt recht op een veilig en zorgvuldig bewaard patiëntendossier. Je kan je zorgverlener vragen om aan je dossier bepaalde documenten toe te voegen, zoals een wetenschappelijk artikel over je ziekte, een document waarin je een vertrouwenspersoon of vertegenwoordiger aanduidt, of een voorafgaande wilsverklaring.

Je mag je dossier **inkijken** en er een (gedeeltelijk) **afschrift** van vragen. Om inzage in of een afschrift van je patiëntendossier te verkrijgen, moet je een **verzoek richten tot je behandelend arts** of de hoofdarts. Aan dat verzoek moet gevolg verleend worden binnen 15 dagen.

Na een **overlijden van een meerderjarige patiënt** kunnen de echtgenoot, de wettelijk of feitelijk samenwonende partner of een bloedverwant tot en met de 2e graad (ouders, kinderen, broers en zussen, grootouders en kleinkinderen)

onder bepaalde voorwaarden het dossier van de overleden patiënt door een aangeduide zorgverstrekker laten inzien (onrechtstreekse inzage). Die inzage kan enkel als:

de overleden patiënt zich tijdens het leven niet heeft verzet tegen zo'n inzage;
het verzoek tot inzage voldoende gemotiveerd en gespecificeerd wordt: de motieven moeten belangrijk genoeg zijn om een uitzondering toe te staan op het normaal geldend recht op privacy van de overledene;
de inzage beperkt is tot gegevens in verband met de opgegeven motieven.
Het patiëntendossier van een overleden meerderjarige patiënt kan nooit worden afgeleverd als afschrift (kopie).

Na een **overlijden van een minderjarige patiënt** hebben de ouders of voogd en andere bloedverwanten tot en met de 2e graad, onder bepaalde voorwaarden, wel het recht om het patiëntendossier van de overleden patiënt rechtstreeks in te kijken en daarvan een (gedeeltelijk) afschrift te vragen.

Bescherming van je privacy

Je hebt recht om behandeld en verzorgd te worden met de nodige discretie. Alleen personen die beroepshalve bij de behandeling horen, zijn daarbij aanwezig. Alle andere personen hebben daarvoor jouw toestemming nodig.

Ook heb je recht op **bescherming van je medische gegevens**. Zo zijn je zorgverleners gebonden aan beroepsgeheim. Ze mogen geen informatie over je gezondheid aan derden meedelen, behalve wanneer daar een wettelijke uitzondering voor is of wanneer dat van belang is in het kader van de volksgezondheid of rechten en vrijheden van anderen.

Om kwalitatieve zorg te garanderen, is het wel belangrijk dat zorgverleners informatie kunnen uitwisselen. Een beveiligde elektronische gegevensuitwisseling is mogelijk via het [eHealth-platform](#). Daarover informeren we je bij jouw opname.

Klachtenbemiddeling

Als je vindt dat jouw rechten als patiënt geschonden werden of als je niet tevreden bent over geleverde diensten, dan kan je een klacht indienen bij onze ombudsdienst.

Contacteer onze ombudsdienst

Wat verwachten wij van jou en je naasten?

Een ziekenhuisomgeving veroorzaakt soms spanning en stress. Juist in die omstandigheden is het belangrijk dat we rustig en respectvol met elkaar omgaan.

Respecteer onze huisregels

Bij ZAS streven we ernaar om elke patiënt en bezoeker een aangename ervaring te bieden. Daarom vragen we je om onze huisregels te volgen.

Informeer en help je zorgverleners

Geef je zorgverleners altijd zo volledig mogelijke informatie over jouw gezondheid en medicatiegebruik, en probeer zo goed mogelijk mee te werken aan je behandeling. Volg zo goed mogelijk het advies van je zorgverleners op, zoals dieetvoorschriften.

Wanneer je niet naar een afspraak kan komen, laat dat dan op voorhand weten zodat we andere patiënten in jouw plaats kunnen helpen.

Gebruik je gsm enkel waar het mag

Binnen onze muren ben je mobiel even bereikbaar als daarbuiten. Enkel op diensten die werken met gevoelige medische apparatuur, vragen we om je telefoon uit te schakelen. Je herkent die diensten aan een verbodsteken bij hun

Laatst bijgewerkt op 16/06/2025

Info ombudsdienst

Heb je een compliment of ben je niet tevreden?

Dat kan je via de website melden aan de Ombudsdienst: [zas.be/ombudsdienst](https://www.zas.be/ombudsdienst)

VU: Willeke Dijkhoffz, Kempenstraat 100, 2030 Antwerpen

Source: <https://www.zas.be/over-zas/patientenrechten-en-plichten>